

Vabaühenduste Liidu üldkoosoleku protokoll

Aeg: 10. mai 2024
Koht: Sokos Hotel Viru konverentsikeskus
Osavõtjad: Osales ja volitustega esindatud 49 liiget
Juhataja: Triin Toomesaar
Protokollija: Andra Roosmets

Esitatud päevakord:

1. Päevakorra ja protokollija kinnitamine
2. Aastaruanne 2023, tutvustus ja kinnitamine
3. Liikmemaksu tõstmine 2025. aastast

1. Protokollija kinnitamine

Protokollijaks kinnitati Andra Roosmets (Vabaühenduste Liit).

2. 2023. aasta majandusaasta aruande tutvustus ja kinnitamine

Triin, Marcus, Maarja-Liisa, Heleene, Inna, Lauri, Mirell, Darja ja Andra rääkisid 2023. aasta tegemistest. Triin tutvustas finantsaruannet.

Ettepanek: kinnitada aruanne.

Hääletus: vastu 0, erapooletuid 0, poolthääli 49.

Otsus: aruanne on kinnitatud.

3. Liikmemaksu tõstmine 2025. aastast

Triin tutvustas senist liikmemaksu süsteemi ja sinna kõrvale kahte uut süsteemi, mille liit arutlemiseks ja otsustamiseks välja pakub.

Küsimused ja kommentaarid:

- *Tervitan algatust. Kuidas liikmemaksud nende tasemete järgi jaotuvad?* - Kahes grupis on kõige vähem – kõige väiksemas ja üle 150 000 € käibega. Üldiselt jaotuvad liikmed suhteliselt võrdselt nende tasemete vahel.
- *Äkki saaks väga suure eelarvega ühingutele kuidagi teisiti läheneda, sest nende liikmemaksu summade vahe teistega on väike?* - Summad on soovituslikud, rohkem saab alati maksta. Liit arvestab ka ühingu vajaduste ja võimalustega.
- *Meie oleme kindlasti rohkem saanud, kui maksnud. Kas liikmemaksu raha läheb liikmete valdkonda või kuhu? Ja summad on hetkel 10-kordse eelarve vahe kohta u kahekordne vahe liikmemaksus, seda võiks kuidagi proportsionaalsemaks teha?* - Üldkoosoleku korraldame

liikmemaksudest, tõusu korral saaks katta osa liikmekoordinaatori töötasu. Kohapeal korrigeerisime tasemeid.

- Võiks lisada „alates“ käibe summale. – Lisasime.
- Meil ei kannata ühtegi kulu tõsta, sest hinnad on tõusnud.
- Kui projekte kirjutad, siis sinna ei saa liikmemaksu sisse kirjutada. Majandusolukord on väga raske ja me ei saa tõusu vastu võtta. Pigem võiks tegeleda uute liikmete otsimisega, et tasu suurendada. - Mõistame ja tuleme alati vastu. Meie jaoks on kõige olulisem liikme sisuline panus. Leiame koos kõige parema lahenduse.
- VL kommentaar: Paljud liikmed ei ole pikalt oma käibest meile teada andnud, oleme neid ise otsinud.
- Liikmemaks peab olema kooskõlas väärtusega, mida liige liidult saab. Võiks kaaluda ka kõige alumise taseme ära kaotamist.
- Mulle tundub veider arutelu, kus 60 või isegi 300 eurot aastas tundub liiga palju. Peame üle saama ootusest, et head tööd tehtaks soodsalt või tasuta.
- VL on nagu kindlustusmakse, meil on liitu vaja olnud paar korda, aga taustatöö on väga oluline.
- Järgmisel aastal võiks arutada, et liikmemaksud indekseerida.

Ettepanek: kinnitada liikmemaksu tõusu plaan.

HÄÄLETAMISELE LÄHEB

Liikme sissetulek mullu	Soovituslik liikmemaks edaspidi
Kuni 5000 eurot	al 60 eurot
Kuni 25 000 eurot	al 110 eurot
Kuni 100 000 eurot	al 160 eurot
Kuni 235 000 eurot	al 240 eurot
Üle 235 000 euro	al 300 eurot

Ettepaneku poolt: ülejäänud poolt

Ettepaneku vastu: 2

Erapooletuid: 1

Hääletus: vastu: 2, erapooletud: 1, poolt: 46.

Otsus: liikmemaksu tõus on kinnitatud.

Üldised küsimused ja kommentaarid:

- Mitu liiget 2023. lahus? - Lahkus kolm liiget.
- Mis on potentsiaal, kes võiks olla liikmed? - See on strateegiaarutelu küsimus, millega sel aastal tegeleme. Eestis on üle 20 000 MTÜ ja üle 800 SA. VL töötab eelkõige professionaalsete vabaühendustega. Värbame eelkõige katusorganisatsioone ja valdkondade eestvedajaid.
- Kas tuvastasite aasta jooksul huvikaitse valdkonnas nõrkusi, mida soovite parandada? - Meil ei olnud sõnastatud huvikaitsetöö eesmärke, mille paika panemisega tegelesime.
- Tänan strateegilise partnerlusega seotud töö eest. Julgustan kasutama tähtajalisi hoiuseid, et teenida intressitulu.
- Kas on plaane, kust tulu leida? - SiMil algab uus strateegilise partnerluse periood, tahaks ka edaspidi partner olla. Kirjutasime KÜSKile arenguhüppe taotluse, tulemus pole veel teada. Tõstsime kontoris üürihinda. Hoiame võimaluste osas silmad lahti.
- HTMil saab samuti strateegilise partnerluse periood läbi, ministeeriumid on saanud kärpekäsu, kas on teada kärbetest? - Strateegiline partnerlus ära ei kao, aga summad saavad olema väiksemad. Jälgime olukorda.
- Meil puudub jurist ja väga tänan, sest oleme liidult abi saanud.

Lisad:

Aastaaruanne 2023

Üldkoosoleku esitlus

Osalejate nimekiri

(allkirjastatud digitaalselt)

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

nimi: Vabariiklaste Liit

registrikood: 80005069

tänavanimi: Telliskivi tn

maja number: 60a/3

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 10412

telefon: +372 6645077

e-posti aadress: info@heakodanik.ee

veebilehe aadress: www.heakodanik.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	18
Bilanss	18
Tulemiaruanne	19
Rahavoogude aruanne	20
Netovara muutuste aruanne	21
Raamatupidamise aastaaruande lisad	22
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	22
Lisa 2 Raha	24
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	25
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	26
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	26
Lisa 6 Kasutusrent	26
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed	27
Lisa 8 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	27
Lisa 9 Liikmetelt saadud tasud	28
Lisa 10 Annetused ja toetused	28
Lisa 11 Muud tulud	28
Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	29
Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud	29
Lisa 14 Tööjõukulud	30
Lisa 15 Seotud osapooled	30
Aruande allkirjad	31
Vandeauditori aruanne	32

2023. AASTA TEGEVUSARUANNE

Kodanikuühiskond ja Vabaühenduste Liit aastal 2023

Parlamendivalimised, annetamisskandaalid ja avatud valitsemise partnerluse tippkohtumine. Need on ehk 2023. aasta peamised märksõnad aktiivsete kodanike ja vabakonna jaoks.

Aasta esimestel kuudel keskendus Vabaühenduste Liit valimiste valvurite töö toetamisele. Meil oli abiks 9 vabatahtlikku valvurit, kes hoidsid koostöös teiste tähelepanelike kodanikega kampaaniatel silma peal, et valimiste hea tava ikka järgimist leiaks. Tuletasime meelde, mis see hea valimistava üldse on, jagasime mõtteid ja märkamisi nii meedias kui [sotsiaalmeedias](#), poliitikareporter Märt Koik aitas meeolu üleval hoida – ning oma otsuse tegi erinevate valimiskastide juures kokku 613 801, s.o 63,5% kõigist hääleõiguslikest inimestest.

Valimisi käis vaatlemas ka OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR), kes avaldas suve lõpuks ka [raporti](#) koos rea soovitustega, mida edaspidi (veel) paremini teha.

Üks soovitustest on see, et e-hääletamise usaldusväärsuse kergitamiseks tuleb (veel) (ja veel) (ja veel) rohkem ja võimalikult lihtsasti selgitada, kuidas see masinavärk töötab. Ka soovitavad nad kehtestada lae valimiskuludele: see vähendaks erakondadevahelist ebavõrdsust - ja oleks ka kooskõlas rahvusvahelise hea tavaga. Sellega koos oleks läbipaistvuse huvides vajalik, et ettevõtted oleks kohustatud avalikustama kõiksugu soodustused, mida erakondadele valimisperioodil tehakse. Ning selgemaks võiks saada ka see, millised kolmandate osapoolte, nt vabaühenduste poolt valimisperioodil tehtavad tegevused, aga ehk ka meediaettevõtete tehtavad soodustused, tuleks arvestada kampaaniakulude hulka.

Möödunud aasta raputas aga kahjuks ka annetamisskandaalidega. Nii alustati kevadel uurimist võimaliku annetuste väärkasutuse osas ühingu Slava Ukraini, sügisel aga algatati kriminaalmenetlus toeta.me portaali kaudu droonide ostmiseks kogutud annetuste potentsiaalse väärkasutamise kohta. Kuigi need juhtumid ei ole ainus põhjus, miks möödunud aastal annetuste kogumise hoog erakordse 2022. aastaga võrreldes kõvasti rauges, on annetajate nahk pisut marraskil ja kõik annetuste kogujad peavad pisut rohkem pingutama, et usaldust taastada. Aasta lõpus edukalt toimunud annetamistalgud annavad lootust, et kõige hullem on ehk möödas.

Üldsuse poolt sai ehk vähem tähelepanu 8. üleilmne [avatud valitsemise partnerluse tippkohtumine](#), kus ka vabakonnal oma aeg ja ruum(id) sisustada olid. Liidu roll oli kodanikuühiskonna päeva korraldust koordineerida ja ülejäänud tippkohtumiste arutelude käigus ikka Eesti kodanikuühiskonna lippu lehvitada.

Vabaühenduste Liidul endal kulges ka 2023. aasta tiimi koosseisu värskendamise tuules. Aasta alguses hakkas huvikaitsevaldkonda vedama Marcus Ehasoo, kellega

liitus sügisel huvikaitsespetsialist Maarja-Liisa Kapaun. Vene- ja ingliskeelse kommunikatsiooni võttis aasta alguses vedada Darja Rovba. Ning liidu juhataja kingadesse astus aasta lõpus Triin Toomesaar.

2024. aastal ootab liitu ja tema liikmeid ees 2021. aastal alanud strateegiaperioodi lõpetamine – ning ettevalmistused uueks, 2025. aastal algavaks perioodiks. Otsa saab 2024. aastal ka Aktiivsete Kodanike Fondi periood ja strateegiline partnerlus siseministeeriumiga. „Sulab jää ja õide puhkeb raagus puu, iga lõpp ei ole muud kui algus uus, on vaja ööd, et päev tooks valguse, et uus saaks alguse. Mis möödun'd jäägu kaugemale, et uus saaks taas alguse!“ laulab Birgit.

Laulgem meiega!

KODANIKUÜHISKONNA AASTA TEGIJAD

Aasta vabaühendus Fridays for Future Eesti ehk MTÜ Loodusvõlu

Fridays For Future Eesti on grupp aktiivseid noori, kes võitlevad kliimamuutuste vastu. Selleks tõstavad nad ühiskonnas teadlikkust kliimakriisist kui väga olulisest ja kiireloomulisest probleemist, survestavad poliitikuid aktiivselt kliimakriisiga tegelema ning teevad koostööd teiste keskkonnaorganisatsioonide ja rahvusvaheliste Fridays For Future'i harudega.

Eelmise aasta lõpus saavutas Fridays for Future Eesti olulise kohtuvõidu, kui Riigikohus otsustas rahuldada nende kaebuse ja peatada Eesti Energia põlevkiviõlitehase ehituse.

Aasta missiooniinimene Aljona Suržikova

Aljona on Käru muuseumi eestvedaja. Ta on kaasanud muuseumi töösse Käru kogukonna inimesi, muuseum töötabki vaid vabatahtlike toel. Käru muuseumi kogust leiab üle 200 lastekäru, mida jõudumööda taastatakse. Aastas külastab muuseumi mitu tuhat inimest. 2021.-2022. aastal juhtis Aljona projekti „Naised lükkavad“, mis tõi publiku ette loengusarja olulistest naistest kultuuriajaloos, näituse naiste õiguste arengust ja saatesarja Raadio 4 eetris.

Igal aastal korraldab Aljona Käru alevikus talguid, et koos kogukonna inimestega korda teha mõni lagunenu majaga.

Aasta tegu Abieluvõrdsuse seadustamine, Eesti LGBT Ühing

Abieluvõrdsuse seadustamine sai võimalikuks tänu aastate pikkusele väsimatule tööle, mida Eesti LGBT Ühingu töötajad koos vabatahtlike, toetajate ja sõpradega teinud on. Eesti LGBT ühingu juht Aili Kala aitas koostada ka abieluvõrdsuse eelnõu teksti.

Eesti LGBT Ühing on teinud oma 15 tegutsemisaasta jooksul olulist tööd kohaliku LGBT-kogukonna koondamisel ja hoidmisel.

Aasta avaliku võimu esindajad Taimar Peterkop ja Ott Karulin

Eesti riigisekretär Taimar Peterkop ja Riigikantselei strateegiabüroo nõunik Ott Karulin tegid suurepärase tööd avatud valitsemise partnerluse tippkohtumise Tallinna toomisel, korraldamisel ja läbi viimisel. Tippkohtumine tõi Telliskivi Loomelinnakusse kokku enam kui 2000 riigi- ja valitsusjuhti, kodanikuühenduste esindajad ja poliitikakujundajat ligi 130 erinevast riigist.

Aasta ettevõtte Videal OÜ

Videal on videoproduktiooni ja ürituste tehniliste lahenduste ettevõtte. Sihtasutuse Kiusamisvaba Kool missioonile on nad *pro bono* hoogu andnud alates 2021. aastast, olnud abiks mitme suure ürituse tehnilise poolega nii veebis kui päriselus. Videali meeskond toimetab alati usaldusväärselt ja kõik toimib ladusalt, neid kannustab suur soov teha head ja panustada kiusamise vähendamisse koolides.

Aasta hää! Propastop

Propastop.ee on 2016. aastal loodud blogi, mis keskendub Eesti-vastase propaganda paljastamisele. Blogi veavad Eesti Kaitseliidu vabatahtlikud. Propastopi eesmärk on aidata Eesti ja ELi kodanikel keerulises informatsiooni orienteeruda, arendada kodanike oskust kriitiliselt mõelda ja valeinformatsiooni ning vaenulikku propagandat ära tunda. Blogist leiab infot lisaks eesti keelele ka vene keeles, inglise keeles ja saksa keeles.

Aasta vabatahtlike kaasajad

Anna Rehema

Anna Rehema on olnud 10 aastat heategevusfondi Südame Soojus eestvedaja, selle aja jooksul on fondi töösse kaasatud ligi 3000 vabatahtlikku. Südame Soojus ühendab neid, kes soovivad aidata, ning neid, kes vajavad abi. Fondi vabatahtlike meeskonda nimetatakse hellitavalt soesüdameteks. Soesüda on inimene, kellel on tahe muuta maailma paremaks ja kes oma pere ja töö kõrvalt aitab oma vabast ajast abivajajaid. Südame Soojus on saanud „Vabatahtliku sõbra“ märgi.

Rait Vilgats

Rait töötab patrullpolitseinikuna ja kaasab avaliku korra tagamisse väga aktiivselt abipolitseinikke, seda nii enda jaoskonna piires kui ka teistest jaoskondadest. Ta on olnud abipolitseinike jaoks tõeline eestvedaja, andes ise eeskuju, aidates nõu ja jõuga. Rait liidab erinevad inimesed meeskonnaks, ta ei karda vajadusel ka tõsisemaid jutuajamisi pidada ja ta on valmis enda meeskonda liitma ka inimesi, keda teised ehk ära põlgaks.

Agne Soome

Agne on kaasanud ja innustanud Swedbanki töötajaid vabatahtlikena panustama. Tema suhtlemisoskus ja võime luua kontakte on aidanud paljudel töötajatel leida endale sobivad vabatahtliku tegevuse võimalused ja seeläbi ühiskonda panustada. Peale oma panuse Swedbankis on Agne teinud märkimisväärset tööd ka Puhta Vee Teemapargi heaks. Ta on suurepärase eeskuju ja innustab teisi vabatahtlikke oma eesmärkide saavutamisel ning aitab kaasa vabatahtliku tegevuse edendamisele.

Aasta vabatahtlikud

Gerli Mae-Vello, Anni Triin Salvan, Maie Matiek, Triin Puusaar, Ülle Viinapuu, Alice Juurik, Jaanika Ailt, Kiti Põld, Karin Kadastik, Mari Lepik, Janar Tiits, Kirill Badikin

AASTA 2023 NUMBRITES

Liikmeid **106**, vabatahtlikke **11**, tiimiliikmeid 9 (töökohti **7 ja natuke peale**);
5 koostöövõrgustikku.

Avalikes huvides tegutsevate vabaühenduste liiduna töötame selle nimel, et Eestis oleks tugev kodanikuühiskond, kus inimesed tahavad, saavad ja oskavad olla head, arukad ja aktiivsed kodanikud. Meie missioon on aidata areneda vabaühenduste tegevust toetaval keskkonnal ja tugevdada ühenduste suutlikkust selles keskkonnas tulemuslikult tegutseda.

2021. aastast oleme tegutsenud peamiselt kolmel strateegilisel suunal:

1. **Huvikaitse.** Vabakond tegutseb usalduslikus partnerluses avaliku võimuga, et edendada avatud valitsemist ja kaitsta avalikke huve. Selle nimel veame eest avatud valitsemise partnerluse (AVP) ümarlauda ja osaleme avatud riigivalitsemise arengukomisjoni (ARVAK) töös, vähendame bürokraatiat läbi ühenduste rahastamise korrastamise ja sellekohase juhendi levitamise, edendame koostöövormina strateegilist partnerlust, jätkame veebiplatvormi mtyraha arendamist, jälgime valdkonnas toimuvat, tellime ja panustame uuringute valmimisse ja tõstame üldist valdkonnaülest teadlikkust läbi Hea Kodaniku kanalite.
2. **Võimekus.** Vabaühenduste sees ja nende vahel on tihedad sidemed ning hea koostöö, ühendused on hästi juhitud, suutlikud muutuste juhtijad ning oma tegevuses eetilised ja innovatiivsed. Selle jaoks jätkame vabaühenduste juhtide toetamist, võrgustike arendamist, korraldame koolitusi, toome Eestisse kogemusi välispartneritelt nagu CIVICUS, AGNA ja teised, ning suurendame jätkuvalt oma liikmeskonda.
3. **Kasvulava.** Eestis on üha enam inimesi, kes oskavad, suudavad ja tahavad osaleda nii kogu- kui ka ühiskondlikes asjades. Selle jaoks levitame Hea Kodaniku sõnumeid ka teistes kanalites, arendame koolidele kodanikuühiskonna teemalisi õppematerjale, viime Rahvaülikoolide Liiduga läbi kursust "Demokraatiaharidus - tee kõrgema kodanikuosaluseni" ja tunnustame aasta jooksul silma paistnud tegijaid.

HUVIKAITSE

Vabakond tegutseb usalduslikus partnerluses avaliku võimuga, et edendada avatud valitsemist ja kaitsta avalikke huve.

Üks meie huvikaitse eesmärke on, et vabaühendused teeksid **avatud valitsemise** teemadel koostööd ja oleksid valitsusele arvestatavateks partneriteks. Selle nimel veame eest avatud valitsemise partnerluse (AVP) vabaühenduste ümarlauda ja osaleme avatud riigivalitsemise arengukomisjoni (ARVAK) töös. ARVAK kohtus mullu 3 korral, eelmise aasta märksõna oli avatud valitsemise partnerluse eesistumine, mille eesistujaks oli Eesti. Selle raames toimus Eestis OGP Summit, mis oli kõrgetasemeline tippkohtumine, mille eesistujaks oli Taimar Peterkop. Üritusele tuli kokku üle 2000 osaleja üle 70-st riigist ning Eesti tippkohtumise fookuses oli avatud valitsemine ja osalus digitaalsel ajastul.

Töötame igapäevaselt, et **avalikul rahastamisel** järgitaks ühenduste rahastamise juhendit, välisvahendite kavandamisel kaasataks sihtrühma ja üleüldiselt väheneks tegevust piirav bürokraatia. Jälgime rahastustingimusi ja levitame (uuendatavat) juhendit vabaühenduste ja rahastajate seas. Eesmärgiks oli ka täiendada mtyraha andmebaasi uuemate numbritega, andmed kuni 2020. aasta lõpuni on nüüd ka olemas. 2024. aastal soovime kuni 2022 aastani andmete uuendamisega tegelda.

Lööme kaasa uues ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021–2027 rakenduskava seirekomisjonis. Vaatame, kuhu kuluvad euromiljonid ja kuidas nende kulutamise tingimusi suunata selliselt, et järjest enam vabaühendustel neile ligipääs oleks.

Jätakuvalt tegelesime **strateegilise partnerluse** arendamise ja levitamisega. Levitasime strateegilise partnerluse juhendit, nõustasime ametnikke ja mõningal määral ka vabaühendusi. Eraldi keskendusime koostööle Sotsiaalministeeriumis aga uurisime strateegilise partnerluse laiendamise võimalusi ka uutesse ministeeriumidesse.

Meie roll on ka **vabaühenduste elujõu** ja kodanikuühiskonna trendide hindamine. USAIdi ühenduste elujõulisuse hindamise indeks teadmata ajaks enam Eesti kohta hinnanguid ei anna, seetõttu algatasime 2023. aasta lõpus pilootuuringuna ühingute enesehindamise huvikaitsevõimekuse mõõtmiseks. Tulemusi on oodata 2024. aasta esimeses kvartalis. Loodetavasti oleme leidnud endale instrumendi, millega edaspidi regulaarselt huvikaitseorganisatsioonide võimekust mõõta ja tulemuste pinnalt ühinguid toetada.

Lisaks töötame püsivalt ka selle nimel, et vabaühenduste **õiguskeskkond** oleks tegutsemist toetav ja takistusteta. Jätakuvalt panustame ühinguõiguse revisjoni jätkutegevustesse ning kaasame vabaühendusi aruteludes, kus paslik on. Enamasti panustasime oma teadmiste ja kogemustega ise ja jagasime infot, kus vajalik tundus. Jätakuvalt anname vabaühendustele ja teistele tihti juriidilist nõu, mis on omakorda sisend huvikaitseks. Nõustame ka ametnikke ja vajadusel aitame ühendustel vaielda ja oma õiguste eest seista.

Kohaliku tasandi demokraatia tugevdamiseks oleme viimase aasta jooksul koolitanud KOV-ide ametnikke kaasamise ja huvikaitse teemadel.

2023. aasta riigikogu valimise eel koordineerisime taas **valimiste valvurite** tööd, hea valimistava järgimist valvasid Andrus Karnau, Anna Karolin, Helen Tammemäe, Anna-Kaisa Oidermaa, Tõnis Saarts, Meelis Oidsalu, Steven-Hristo Evestus, Kaarel Taimla ja Siim Espenberg. Kutsusime inimesi üles märkama ja meile edastama hea valimistava rikkumisi ja ka positiivseid tegemisi, millega kandidaadid oma valimiskampaaniates tähelepanu püüdsid. Valimiste valvurid koostasid rikkumistest ja headest näidetest analüüsisivad nädala kokkuvõtted, mida sai lugeda Eesti Päevalehe veebis ja Hea kodaniku kanalites. Samuti ilmusid meedias mitmed valimistava järgimise ja laiemalt valimistega seotud artiklid nii valimiste valvurite kui teiste heade partnerite sulest. Hea valimistava sai uue kuue illustreeritud [videona](#). Valimiste valvurite kampaania toimumist toetas Briti Nõukogu.

VÕIMEKAS VABAKOND

Vabakonnas on tihedad sidemed ja hea koostöö, ühendused on hästi juhitud, suutlikud muutuste juhtijad ning oma tegevuses eetilised ja innovatiivsed.

2023. aastal tegime kokkuvõtteid tulevikujuhtide arenguprogrammi tulemustest ja viisime läbi kaks programmi teavitussündmust.

Analüüsisime osalejate kompetentse, võrreldes tulemusi alustamisel ja lõpetamisel. Kõik hinnangud oma võimekusse kasvasid nii individuaalses vaates kui ka kompetentsiplokkide vaates kogu grupil. Kõige suurem muutus oli (keskmine kasvas 1.40 palli võrra) huvikaitse kompetentsi juures. Kõige väiksem ühine arenguhüpe oli (keskmine kasv 1.02 palli) enesejuhtimises. Individuaalselt kasvas hinnang oma kompetentsidesse enim ühel osalisel 1.55 palli võrra.

Ühe teavitussündmusena korraldasime vabaühenduste juhtidele suunatud talvekooli. Osalesid tulevikujuhtide programmilised, ACF voorudes toetusi saanud ja Vabaühenduste Liidu liikmed – kokku 40 inimest. Sigrid Solnik tutvustas valminud juhtimisvaldkonna ning kuulasime inspiratsioonikõnelejat Ville Jehet. Toimusid ka töötoad:

- ➔ Ühistarkusega juhtimine (Riinu Lepa, Eesti Ökokogukondade Ühendus MTÜ projektijuht)
- ➔ Arutelude modereerimine (Anna Karolin, SpeakSmart koolitaja)
- ➔ Kultuurideülene meeskonnatöö (Mondo tulevikujuhtide tiim)
- ➔ Tulevikuoskused ja võimalused tööturul (Ott Pärna, spordiaktivist, ettevõtja ja majandusekspert)
- ➔ Kuidas juhina tõhusalt konflikte lahendada? (Piret Bristol (Bristol & Partnerid, treener, coach ja superviisor)
- ➔ Oma juhikogemuse reflekteerimine (Reelika Alunurm, DD StratLab)

Teine teavitussüritus toimus juunis 2023. See oli töötuba, mille käigus vaatasime üle programmi alguses välja töötatud kompetentsimudeli, hinnates muutusi, mille pärgviirus organisatsioonide ja juhtide lauale on toonud. Muutunud on töövormid (märksõnad: kodukontor, koosolekud ja koolitused veebis), tähelepanu on varasemaga võrreldes rohkem vaimse tervisega seotud probleemidel, aga ka organisatsiooni rahastusvõimaluste mitmekesistamisel.

Värskendatud kompetentsimudeli ja talvekoolis kogutud juhtide sisendi põhjal töötasime välja kaks uut sekkumist – alustavate juhtide kiirendi ja kogenud juhtide kovisioonigrupi.

Mõlemad programmid kohtuvad kord kuus, igal kohtumisel teemaks üks kompetentsimudeli kompetents. Alustavate juhtide kiirendi kohtumised on üles ehitatud nii, et esmalt jagab külalisesineja oma kogemust, misjärel on juhtidel võimalik grupikaaslaste endi juhitud kovisiooni käigus lahendada oma juhtumeid. Kogenud juhtide kogemusgrupis on rõhk ühisel kovisioonil, millele järgneb vabas vormis arutelu. 2023. toimus kiirendiga 2 kohtumist ja kogemusgrupis üks kohtumine. Mõlema programmi kohtumised jätkuvad kuni 2024. aasta aprillini.

VÕRGUSTIKUD

Huvikaitsevõrgustikus on 36 liiget. Aasta jooksul kohtusime kaks korda, panime paika selle, millise rütmi ja loogika alusel võiksime edaspidi toimetada. Võrreldes eelneva aastaga on tempo juba suurem kuid edaspidi tahame saada võrgustiku ootuspärasesse rütmi, eesmärgiga kohtuda vähemalt kord kvartalis.

Annetuste kogujate võrgustikus on 165 liiget ja kohtusime neljal korral. Ühistes töötubades arutasime püsiannetajate kaasamise ja hoidmise ning sotsiaalkampaaniate korraldamise teemadel. Ka valmistusime annetamistalguteks. Annetamisvaldkonnas oli 2023. aastal terav teema annetuste kogumise ja kasutamise läbipaistvus, mille üle arutasime võrgustikuga nii hübriidkohtumistel kui ka individuaalselt mitmetel kordadel. Olud olid sellised, et võtsime samal teemal sõna ka meedias ja seisime annetuste kogumise hea tava järgimise eest.

Viiendat korda toimusid **annetamistalgud**, mida vedasime eest koos maakondlike arenduskeskuste võrgustikuga. 28. novembriks jõudis uuenduse läbinud talgukaardile ligi 170 sündmust ja algatust üle Eesti, mis on senise talgute korraldamise ajaloos rekordarv. Kokku koguti 134 405 eurot annetusi. Sealjuures koguti „Ma armastan aidata“ annetuskeskonnas 48 508 eurot ning koos Swedbanki panusega jõudis keskkonnas toimetavate organisatsioonideni 88 508 eurot. Annetamistalgute veebilehe ja muude kanalite kaudu tehti 45 897 eurot annetusi. Varasemate aastatega võrreldes on annetamistalgute veebilehe ja muude kanalite kaudu tehtud annetuste osakaal „Ma armastan aidata“ keskkonnas tehtud annetustega võrreldes kasvanud. Talguliste tagasisidest saime teada, et talgulised jäid rahule meie toega (pidev kommunikatsioon osalejatega, infotunnid,

juhendmaterjalid). Veel toodi välja talgute ja annetamisega seotud info jagamist meedias. Arengukohtadena märgiti, et edaspidi võiks olla rohkem väike- ja keskmiste ettevõtete kaasamist talgute toetajatena, analüüsi kogutud summade välja kujunemisest ning et oleks vahva, kui annetamistalgute päeval oleks talgustaap, kus korraldajad saaksid sellel päeval koos töötada ja üksteiselt tuge saada. Samuti soovitakse õppida muu maailma sarnaste ürituste kogemustest, mida saame teha koostöös Giving Tuesday võrgustikuga. 2023. aastal pöörasime varasemast rohkem tähelepanu venekeelsele kommunikatsioonile. Venekeelsete vabaühenduste arv tõusis ja annetamistalgud said kajastust venekeelses meedias (Kanal 7, Raadio 4, ETV+, rus.postimees).

2023. aastal lõime ka ühe uue võrgustiku – vabaühenduste **kommunikatsioonijuhtide võrgustiku**. Selle eesmärk on elavdada vabaühendustevahelist suhtlust ja koostööd, jagada kogemusi ja osaleda kommunikatsioonitöös vajalikel koolitustel. Esimesel aastal kohtusid võrgustiku liikmed seitsmel korral, et omavahel tutvuda ning meediaväljaannete ja turundusagentuuri töö kohta rohkem teada saada.

Vabatahtliku tegevuse arendamine jätkas kasvavas joones. **Vabatahtlike Väravat** külastati rohkem kui veerand miljonil korral (280 000), seda 23 000 erineva kasutaja poolt. Ilmselt on selle kõige suuremaks mõjutajaks üle-eelmisel aastal läbi viidud uuenduskuur ja sellega kaasnenud funktsionaalsuse paranemine ja üldine teavitustöö. Uuenenud Väravas saavad kaasajad koostada vabatahtlike andmebaase, ise luua, muuta ja kustutada oma kuulutusi ning palju muud. Värava uuendatud struktuuri ja välimuse tõttu on ka infomaterjalid lihtsamini leitavad. Tavapäraste kuulutuste kõrval otsitigi kõige enam kõikvõimalikke infomaterjale ja Ukrainlaste abistamisega seotud kuulutusi.

Vabatahtliku tegevuse võrgustik kasvas 64 liikmeni. Liikmete seas oli veel eelmise aastani neid, kes on liitunud ammu, aga tänaseks ei tegele aktiivselt kaasamisega või isegi oma põhitegevusega. Täiesti uusi liikmeid liitus võrgustikuga eelmisel aastal 27, mis on suurim kasv ühe aasta jooksul alates võrgustiku loomisest. Võrgustiku liikmed jagati vastavalt põhitegevusele teemagruppidesse, et muuta tegevus produktiivsemaks ja sisulisemaks. Loodud teemagrupid on haridus, kogukond, kultuur ja sport, loodus ja loomad, noored, siseturvalisus ja sotsiaalsfäär. Teemagruppides viidi võrgustiku kohtumiste ajal läbi ka tõuge ja eksperiment suurendada ühenduste võimekust 65+ põlvkonna kaasamisel. Võrgustiku liikmeid ja muid organisatsioone konsulteeriti koolituste, ettekannete, seminaride või muude tegevuste kaudu üle 50 korra.

Vabatahtliku Sõbra märk alustas sügisel uue vooruga, aga enne seda viidi suve jooksul läbi audit nende organisatsioonide seas, kes on märgi saanud rohkem kui 3 aastat tagasi. Auditi eesmärk oli veenduda, et tänased märgise kandjad vastavad endiselt kõrgetele standarditele ja on eeskujulikud vabatahtlike kaasajad.

Vaadati üle ja kaasajastati kõik **juhendmaterjalid** Vabatahtlike Väravas. Sellega seoses võeti ette ka laialt kasutusel olev **vabatahtliku tegevuse definitsioon**. Definitsiooni uuendamiseks viidi võrgustiku liikmete ja valdkonnas tegutsejate seas läbi ideekorje, arutati võimalikke variante üldisel võrgustiku kohtumisel ja teemagruppides toimunud võrgustiku kohtumistel. Arvamust ja sisendit küsiti ka keeleinspeksioonilt, Tallinna Ülikooli õppejõult ja keelearnametilt. Teema lõpetuseks on plaanis korraldada kohtumine ekspertide ja vabatahtliku töörühmaga, et uus lõplik definitsioon välja pakkuda.

Rahvusvaheline koostöö vabatahtlikkuse valdkonnas jätkus: osalesime aktiivselt peamiselt kahe katusorganisatsiooni töös, mille liige Vabaühenduste Liit on. Need on Euroopa vabatahtliku tegevuse keskus CEV ja globaalne vabatahtlike organisatsioone koondav IAVE. Võrgustikutöös osalemine on andnud ainekult mitmeks artiklikult, aruteluteemaks ja koolituseks. Võrgustiku väljasõidu raames toimunud lugude jutustamise koolitusele tuli koolitajaks ka CEVi juhatuse liige George Thomson koos abilisega.

Ka tööme kokku sotsiaalvaldkonna organisatsioonid ja Sotsiaalministeeriumi ametnikud, et ühiselt proovida lahendus leida Vabatahtlike Seltsiliste programmist jäävale tühimikule. Nõustasime erinevaid organisatsioone toiduabi teenuse osutamise teemal, suhtlesime spordiorganisatsioonide ja Eesti Olümpiaakomiteega, et leida lahendus spordivabatahtlike katusorganisatsiooni loomiseks; suhtlesime statistikaametiga, et selgemini koguda statistikat vabatahtlikus tegevuses osalemise kohta; suhtlesime siseturvalisuse valdkonna organisatsioonidega võimaliku kriisiandmebaasi loomiseks. No ja üht-teist oli ehk veel.

Jätkuvalt oleme koos Avatud Eesti Fondiga operaatoriteks Norra, Islandi ja Liechtensteini rahastatud **Aktiivsete Kodanike Fondile** (ACF), mis toetab aastatel 2019-2024 Eesti kodanikuühiskonda 6 miljoni euroga. Seitsme vooru jooksul on rahastatud 111 projekti.

2024. aasta juuni lõpuni oleme kavandanud juhtide võrgustikule koolitused ning jätkame ka koolituste korraldamist vabaühenduste võimekuse toetamiseks. Teemadest on menüüs huvikaitseplaani koostamine, AI kasutamine oma tegevuste lihtsustamiseks, andmekaitse, liikmete kaasamine jm.

KASVULAVA

Eestis on üha enam inimesi, kes oskavad, suudavad ja tahavad kestlikult osaleda nii kogukondlikes kui ka ühiskondlikes asjades.

Kogukonnapraktika programm, mille Vabaühenduste Liit lõi 2013. aastal, on 2022. aastast registreeritud ka eraldiseisva MTÜ-na. Kogukonnapraktika MTÜ juriidilise keha vajadus seisneb eelkõige ajaloolise mälu hoidmises ühes kohas ja loob

võimaluse taotleda iseseisvalt rahastust oma tegevuste elluviimiseks. Juhatuse liikmed on Lauri Luide ja Mirell Merirand, kellest viimane töötab aktiivselt kogukonnapraktika programmi- ja projektijuhina.

2023. aasta eesmärk oli pandeemia-aastate järel programmi taaselustada, sh värvata uusi vabaühendusi kogukonnapraktikaga liituma ja avada õpilastele rohkem programmi eesmärke. Sellest tulenevalt korraldasime piirkondlikke ühisüritusi õpetajatele, vabaühendustele ja õpilastele, kus õpilased said teada vabaühendustest ja praktikavõimalustest. Tänu maakondlike arenduskeskuste vabaühenduste konsultantidele on jõutud ka vabaühendusteni, kes ei olnud veel programmi kuulnud ning on nüüd avaldanud soovi õpilastele ennast tutvustada.

Aktiivselt suhtlesime ka koolide ja õpetajatega, et kogukonnapraktika programm oleks osa ühiskonnaõpetuse ainetunnist või lausa valikaine. Kuigi programmi sisu ja eesmärk pakub koolidele väga huvi, näevad mõned koolid murekohana selle integreerimist ainetundi või õppekavasse: pole lihtsalt piisavalt aega ja ressursse. Et kodanikuharidus on oluline ka riiklikul tasandil, sai haridusministeerium eestvedamisel kogukonnapraktika liidetud riiklikku ühiskonnaõpetuse õppeaine kirjeldusse ühe soovitusliku õppeprotsessina. See annab ehk õpetajatele kindlust juurde.

Valdkonnas olulist ja päevakajalist infot jagame jätkuvalt Hea Kodaniku portaalis, Facebooki lehel ja uudiskirjades.

Eestikeelsete kanalite kõrval tegelesime aktiivselt ka **vene- ja ingliskeelse kommunikatsiooniga**. Aasta alguses tööd alustanud võõrkeelse kommunikatsiooni juht uuendas vastavalt lugejate vajadustele kaks korda kuus ilmuva venekeelse uudiskirja sisu. Uudiskirja tellijad on hakanud meiega jagama oma vabaühenduste uudiseid, mis näitab, et uudiskiri töötab hästi.

Tegime tihedat koostööd HEAKi ja IVEKi venekeelsete vabaühenduste konsultantidega. Näiteks viisime läbi neli infoseminari (kokku 70 osalejat), et toetada venekeelseid ühendusi projektitaotluste kirjutamisel ja annetamiskampaaniate korraldamisel. Oktoobris toimus veneFormati konverents, kus nelja päeva jooksul töötas ja õppis koos üle 70 erineva venekeelse vabaühenduse esindaja. Võrgustikuüritus aitas paljudel osalejatel leida uusi ideid ja sõlmida kokkuleppeid edasiseks koostööks.

Võtsime vastavalt vajadusele sõna ka **ajakirjanduses** – peamiselt annetamiskultuuri, teabe läbipaistvust, huvikaitset, kaasamist, Riigikogu valimisi ja üldisemalt vabakonda puudutavatel teemadel. Meie inimesi ja partnereid sai kõige rohkem meediakanalites kuulda ja näha seoses Annetamistalgute ja valimiste valvurite kampaaniaga. Kajastust leidsid ka kodanikuühiskonna aasta tegijate tunnustamisel ära märgitud inimesed ja organisatsioonid.

LIIKMED

Vabaühenduste Liit on avalikes huvides tegutsev organisatsioon. Vabaühenduste Liidu liikmed usuvad meiega samadesse eesmärkidesse ning toetavad liidu tegevusi ja teevad ühiste eesmärkide saavutamise nimel meiega koostööd.

Teeme igal aastal **liikmeküsitluse**. 2024. aasta alguses tehtud küsitluses palusime tagasisidet eelmise aasta tegevustele, aga esimest sisendit sellel aastal algavale strateegiaprotsessile. Küsimustele vastas 35 liiget 106-st.

Nagu varasematel aastatel, peeti Vabaühenduste Liidu olulisimaks rolliks kodanikuühiskonna ja vabaühenduste huvide eest seismist. Üsna võrdselt oluliseks peeti vabaühenduste võimekuse tõstmist ja kodanikuühiskonnaalase info jagamist. Viimase paari aasta jooksul on tagasiside sellele küsimusele olnud sama.

Liidu 2023. aasta tegevustest pidasid liikmed kõige olulisemateks annetamistalgute korraldamist, vabaühenduste juhtide võimekuse toetamist ja huvikaitsevõrgustiku tööd. Neile järgnesid mais toimunud Kodanikuühiskonna Foorum ja annetuste kogujate võrgustiku töö. Olulisim infokanal oli vastanud liikmete jaoks iganädalane infokiri, sellele järgnes Hea Kodaniku portaali. Võrreldes eelmise aastaga on langenud huvikaitse kvartaliaruannete tähtsus ja tõusnud Hea Kodaniku Facebooki lehe tähtsus.

91% vastanutest leidis, et on täielikult või pigem rahul sellega, kuidas me neid kaasame. Võrreldes eelmise aastaga, on rahulolu protsent pisut tõusnud. Ka on eelmise aastaga võrreldes meeldiv tõdeda, et ükski vastanud liige ei märkinud, et nad ei ole üldse rahul. Oleme siiski teadlikud, et küsimustikule vastas kõigest ligi kolmandik liikmeid. Kuigi valdkondlikud liikmekohtumised leidsid märkimist positiivse kaasamispraktikana, on liikmete kaasamise parandamiseks veel palju ära teha. Saime selleks ka soovitusi: enim toodi välja rohkemate koostöövõimaluste loomist, personaalsemat suhtlust ja rohkem individuaalseid kohtumisi liikmetega.

Et liikmed ootavad Vabaühenduste Liidult kodanikuühiskonna ja vabaühenduste huvide eest seismist, küsisime, kuidas nad meiega selles valdkonnas rahul on. 77% vastanutest on täielikult või pigem rahul, 9% vastanutest pigem ei ole rahul ja 14% vastanutest ei osanud öelda. Vastajate hulgas pole kedagi, kes ei oleks üldse rahul. Võrreldes varasemate aastatega on pisut tõusnud nende vastajate arv, kes on pigem rahul ja kes ei oska öelda. Kommentaaridest selgub, et küsimusele oli raske vastata, kuna liikmetel ei ole liiga head ülevaadet meie tegevustest või ei osatud meenutada mõnda lähiaja suurt teemat, mille põhjal vastata. Samas need, kes oskasid vastata, tõid välja, et alati võiks olla avaliku sektoriga suheldes jõulisem.

Kuna alanud aasta jooksul tahame liikmetega koostöös sõnastada strateegilised sihid alates 2025. aastast, küsisime liikmetelt ka vabas vormis tagasisidet nende ootuste kohta. Enamik vastanuist soovib, et jätkuks praegune töö kodanikuühiskonna

huvikaitses avaliku sektoriga ja vabaühenduste võimekuse suurendamisel. Veel mainiti rohkemate koostöövõimaluste loomist, vabakonna maine loomist tööandjana ning teravamat sekkumist avalikku arutellu kodanikuühiskonna teemadel.

INIMESED

2023. aastal jätkas Vabaühenduste Liidu meeskond muutuste lainel. Aasta alguses liitus tiimiga huvikaitsejuht Marcus Ehasoo ning sügisel tuli huvikaitsespetsialistiks juurde Maarja-Liisa Kapaun. Võõrkeelse kommunikatsiooni vedaja rolli võttis aasta alguses üle Darja Rovba. Ning aasta lõpus lehvitasime juhataja rollist lahkuvale Kai Klandorfile – ja 1. detsembril astus liidu juhataja kingadesse Triin Toomesaar.

Liikmetöö, võrgustike ja annetamistalgutega žongleeris vapralt Heleene Lippmaa. Tulevikujuhtide arenguprogrammi suunas ning katuse hoidis pea kohal Inna Laanmets. Hea Kodaniku sõnumeid levitas Andra Roosmets. Vabatahtliku suunda vedas eest Lauri Luide. Ja kogukonnapraktika projektijuht oli Mirell Merirand.

NÕUKOGU

Nõukogus on põhikirja järgi 5-7 liiget. 2023. aastal aitasid liidu tööd nõukogu liikmetena suunata Reelika Alunurm (nõukogu esimees), Annika Arras, Maria Derlõš, Andreas Kaju, Pirkko Valge ja Kadi Viik.

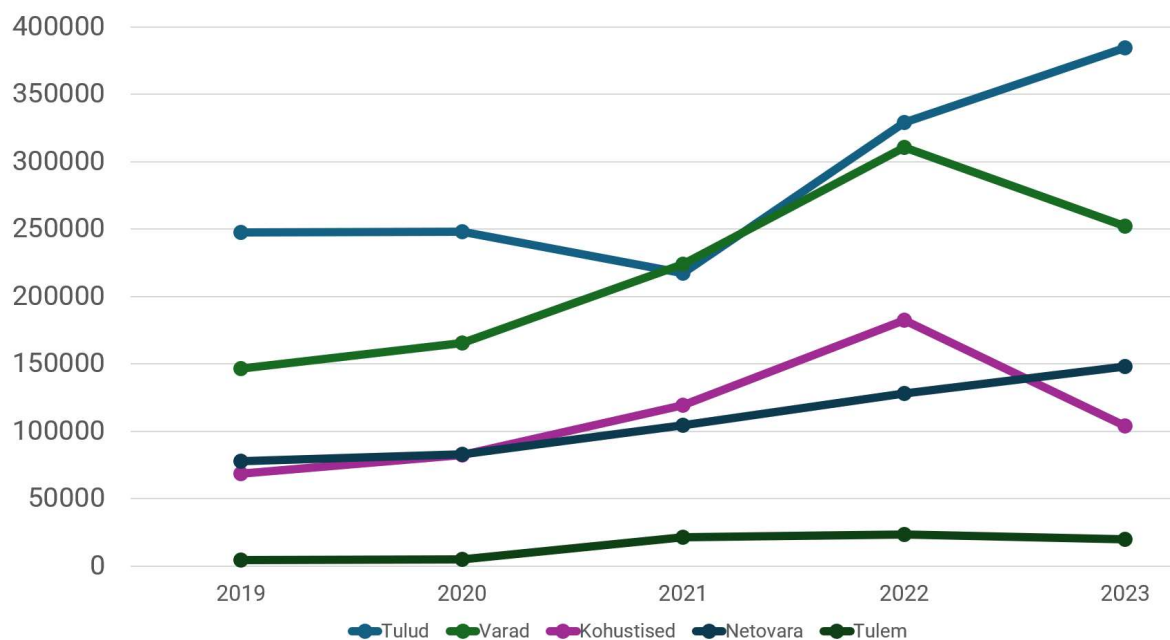
Nõukogu koosolekute protokollid leiab www.heakodanik.ee/noukogu.

RAHAASJAD

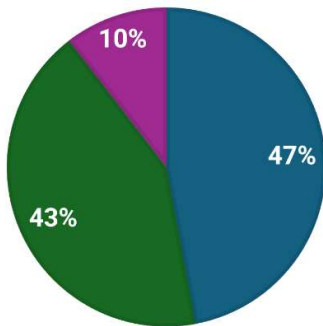
2023. aasta lõppes Vabaühenduste Liidu jaoks taas positiivse tulemiga. Tulud olid kokku 384 431 eurot, kulud 363 934 eurot, aruandeaasta tulem 20 178 eurot. Ka sel aastal oli tulem peamiselt seotud kokkuhoiuga palgafondis. Näiteks huvikaitse spetsialist õnnestus värvata alles 2023. aasta teises pooles, mis annab omakorda huvikaitsetegevustele hoogu juurde alanud aastaks. Meie peamised toetajad olid suuruse järjekorras Siseministeerium (tegevustoetus), Avatud Eesti Fond (Aktiivsete Kodanike Fond, Tulevikujuhtide programm) ja Riigi Tugiteenuste Keskus (tehniline tugi).

Põhilised majandusnäitajad:

	2019	2020	2021	2022	2023
Tulud	247 607	248 251	217 237	329 021	384 431
Varad	146 444	165 428	223 806	310 673	252 270
Kohustised	68 520	82 415	119 274	182 538	103 957
Netovara	77 924	83 013	104 532	128 135	148 313
Tulem	4 426	5 089	21 519	23 603	20 178

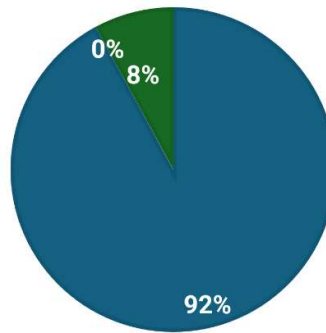

Tulude jaotus 2023:

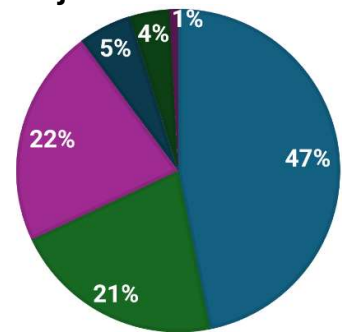
	Summa (€)
Projektitoetused	180 921
Tegevustoetus	163 421
Omatulud	40 089
KOKKU	384 431

Kulude jaotus 2023: Sihtfinantseerijate

	Summa (€)
Projektilulud	335 155
Tööjõukulud	0
Muud kulud	28 779
KOKKU	363 934

jaotus 2023:

	Summa (€)
Siseministeerium	161 020
Avatud Eesti Fond	72 694
Riigi Tugiteenuste Keskus	75 000
Briti Nõukogu	18 338
Erasmus	13 800
HIGGS for ECSTALE	2 796
KOKKU	343 648

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	219 304	279 602	2
Nõuded ja ettemaksed	32 966	31 071	3
Kokku käibevarad	252 270	310 673	
Kokku varad	252 270	310 673	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	16 349	13 792	7
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	87 608	168 746	8
Kokku lühiajalised kohustised	103 957	182 538	
Kokku kohustised	103 957	182 538	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	128 135	104 532	
Aruandeaasta tulem	20 178	23 603	
Kokku netovara	148 313	128 135	
Kokku kohustised ja netovara	252 270	310 673	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	11 428	11 880	9
Annetused ja toetused	344 342	311 304	10
Tulu ettevõtlusest	1 240	1 680	
Muud tulud	27 421	4 157	11
Kokku tulud	384 431	329 021	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-335 155	-274 695	12
Mitmesugused tegevuskulud	-28 779	-30 085	13
Tööjõukulud	0	-1 434	14
Kokku kulud	-363 934	-306 214	
Põhitegevuse tulem	20 497	22 807	
Intressitulud	589	16	
Muud finantstulud ja -kulud	-908	780	
Aruandeaasta tulem	20 178	23 603	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	20 497	22 807	
Korrigeerimised			
Muud korrigeerimised	-343 648	-311 025	8
Kokku korrigeerimised	-343 648	-311 025	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	1 762	-4 780	3
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	2 557	-758	7
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	311 535	359 198	8
Muud rahavood põhitegevusest	-52 682	0	8
Kokku rahavood põhitegevusest	-59 979	65 442	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid	589	16	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	589	16	
Kokku rahavood	-59 390	65 458	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	279 602	213 364	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-59 390	65 458	
Valuutakursside muutuste mõju	-908	780	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	219 304	279 602	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2021	104 532	104 532
Aruandeaasta tulem	23 603	23 603
31.12.2022	128 135	128 135
Aruandeaasta tulem	20 178	20 178
31.12.2023	148 313	148 313

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Vabaühenduste Liidu 2023. a. raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile ja kasutades soetusmaksumuse meetodit.

Eesti finantsaruandlusstandard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antavad juhendid (edaspidi RTJ).

Tulemiaruarande koostamisel on lähtutud juhendi RTJ14 põhimõtetest.

Finantsvarad

Finantsvaraks loetakse raha, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Finantsvara võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvaraga otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõtte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt tehingupäeval st päeval, mil ettevõtte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Raha

Raha ning rahalähendina kajastatakse raha pangas.

Rahavoogude aruandes kajastatakse mittetulundusühingu või sihtasutuse aruandeperioodi laekumisi ja väljamakseid, rühmitatuna vastavalt nende eesmärgile põhitegevuse, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavooks.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustised seisuga 31. detsember 2023 on ümber hinnatud eurodesse aruandekuupäeval kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

Nõuded ja ettemaksed

Nõudeid ostjate vastu ja muid nõudeid kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 365 päeva võrra, on kantud kuludesse täies ulatuses. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 2 000 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale. Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnas ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis selle soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodides. Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine; amortiseerimist alustatakse uuesti hetkest, mil vara lõppväärtus on langenud alla tema bilansilise jääkmaksumuse.

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid kulutusi, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, siis need kulutused

lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Kui materiaalse põhivara objektil vahetatakse välja mõni oluline komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele, eeldusel, et see vastab materiaalse põhivara mõistele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha. Kui asendatava komponendi soetusmaksumus ei ole teada, hinnatakse maha kantavat maksumust lähtudes asendamise hetke soetusmaksumusest, arvestades maha hinnangulise kulumi.

Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 2000 eurot

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Kontoritehnika	4-5
Inventar	5

Rendid

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina. Kasutusrendi maksed kajastatakse rentniku aruandes rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustisteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustisi.

Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantskohustisega otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantskohustised kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Tegevuse sihtfinantseerimine, kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglases väärtuses.

Mitte-sihtotstarbelisi annetusi ja toetusi kajastatakse tuluna hetkel, mil nende laekumine on praktiliselt kindel (võttes vajadusel arvesse perioodi, mille eest need on tasutud). Annetust või toetust, mis on küll mõeldud kasutamiseks teatud kindlas valdkonnas, kuid ei ole otseselt seotud ühegi konkreetse projekti finantseerimisega, ei loeta sihtotstarbeliseks annetuseks. Selliseid annetusi ja toetusi kajastatakse tuluna hetkel, mil nad muutuvad sisse nõutavaks.

Mitterahalise toetusena saadud vara võetakse bilansis arvele tema õiglases väärtuses. Tekkiv kohustis kantakse tuludesse vara järelejäänud kasuliku eluea jooksul.

Liikmemaksud ja annetused kajastatakse tekkepõhiselt.

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Tulu teenuste müügist kajastatakse lähtudes valmidusastme meetodist, teenuse osutamisest saadavad tulud ja tulemed kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast.

Seotud osapooled

Aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

1. tegev- ja kõrgemat juhtkonda;
2. eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnescid aruandekuupäeva, 31. detsembri 2023 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Sündmused pärast aruandekuupäeva, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Pangakontod EUR	194 122	253 513
Pangakonto USD	25 182	26 089
Kokku raha	219 304	279 602

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	2 676	2 676	
Ostjatelt laekumata arved	2 676	2 676	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	8 603	8 603	4
Ettemaksed	1 910	1 910	
Muud makstud ettemaksed	1 910	1 910	
Nõuded edasiesitamisele	270	270	
Nõuded rahastajatele	19 507	19 507	8
Kokku nõuded ja ettemaksed	32 966	32 966	
	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	3 003	3 003	
Ostjatelt laekumata arved	3 503	3 503	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-500	-500	13
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	7 465	7 465	4
Ettemaksed	2 221	2 221	
Tulevaste perioodide kulud	311	311	
Muud makstud ettemaksed	1 910	1 910	
Nõuded edasiesitamisele	2 533	2 533	
Nõuded rahastajatele	15 849	15 849	8
Kokku nõuded ja ettemaksed	31 071	31 071	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2023		31.12.2022	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	37	0	67
Käibemaks	0	8	0	7
Üksikisiku tulumaks	0	2 822	0	2 456
Sotsiaalmaks	0	5 124	0	4 432
Kohustuslik kogumispension	0	303	0	259
Töötuskindlustusmaksed	0	303	0	251
Ettemaksukonto jääk	8 603		7 465	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	8 603	8 597	7 465	7 472

vt. lisa 3 ja 7

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

		Kokku
	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2022		
Soetusmaksumus	3 144	3 144
Akumuleeritud kulum	-3 144	-3 144
Jääkmaksumus	0	0
31.12.2023		
Soetusmaksumus	3 144	3 144
Akumuleeritud kulum	-3 144	-3 144
Jääkmaksumus	0	0

Lisa 6 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2023	2022	Lisa nr
Kasutusrendikulu	6 900	6 660	13

Lisa kajastab kontoriruumide üürikulusid OÜ-lt Telliskivi Maja, millest on lahutatud allüürnikele esitatud või eeldatavasti esitatavad kulude

katmise nõuded.

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	6 172	6 172	
Võlad töövõtjatele	1 580	1 580	
Maksuvõlad	8 597	8 597	4
Kokku võlad ja ettemaksed	16 349	16 349	
	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	482	482	
Võlad töövõtjatele	4 298	4 298	
Maksuvõlad	7 472	7 472	4
Saadud ettemaksed	1 540	1 540	
Tulevaste perioodide tulud	1 540	1 540	
Kokku võlad ja ettemaksed	13 792	13 792	

Lisa 8 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2021		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruanDES	31.12.2022		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
Avatud Eesti Fond	0	22 554	68 964	0	-84 112	15 849	23 255	
Siseministeerium	0	65 085	158 302	0	-146 234	0	77 153	
Riigi Tugiteenuste Keskus	0	0	100 000	0	-50 000	0	50 000	
USAID	0	0	6 364	0	-6 364	0	0	
HIGGS for ECSTALE	0	1 295	4 668	0	-5 963	0	0	
Riigikantselei	0	15 790	0	0	-15 790	0	0	
Briti Nõukogu	0	0	20 900	0	-2 562	0	18 338	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	104 724	359 198	0	-311 025	15 849	168 746	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	0	104 724	359 198	0	-311 025	15 849	168 746	3,10

	31.12.2022		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2023		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
Avatud Eesti Fond	15 849	23 255	71 856	0	-72 694	16 711	23 279	
Siseministeerium	0	77 153	149 679	-52 682	-161 020	0	13 129	
Riigi Tugiteenuste Keskus	0	50 000	50 000	0	-75 000	0	25 000	
HIGGS for ECSTALE	0	0	0	0	-2 796	2 796	0	
Briti Nõukogu	0	18 338	0	0	-18 338	0	0	
Erasmus	0	0	40 000	0	-13 800	0	26 200	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	15 849	168 746	311 535	-52 682	-343 648	19 507	87 608	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	15 849	168 746	311 535	-52 682	-343 648	19 507	87 608	3,10

Lisa 9 Liikmetelt saadud tasud

(eurodes)

	2023	2022
Mittesihttöstarbelised tasud		
Liikmemaksud	11 393	11 775
Sisseastumistasud	35	105
Kokku liikmetelt saadud tasud	11 428	11 880

Lisa 10 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	343 648	311 025	8
Mittesihttöstarbelised annetused ja toetused	694	279	
Kokku annetused ja toetused	344 342	311 304	

Lisa 11 Muud tulud

(eurodes)

	2023	2022
Ürituste osalustasud	1 455	2 520
Koolitused, loengud, analüüsid	25 966	1 637
Kokku muud tulud	27 421	4 157

Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2023	2022
Projekt Norra rahastus EES grants	48 042	31 491
Projekt Norra LIIDER	24 898	49 308
Projekt Hea Kodanik	64 180	45 011
Projekt Tegevustoetus	161 422	79 140
Projekt Kogukonnapraktika	16 060	1 800
Projekt Tunnustusüritus	9 999	10 000
Projekt Strateegilise partnerluse arenguprogramm	0	3 000
Projekt Kolmandate riikide kodanike kaasamine	0	48 083
Projekt HIGGS for ECSTALE	0	6 862
Muud	10 554	0
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	335 155	274 695

Sihtotstarbeliselt finantseeritud projekti kuludest on tööjõukulud kokku 2023: 234 163 eurot ja 2022: 184 307 eurot. Vt.lisa 14

Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Üür ja rent	6 900	6 660	6
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	0	500	3
Pangateenused	90	141	
Raamatupidamine ja audit	6 634	5 194	
Transport, lähetus, meeskonnaarendus	1 470	1 068	
Seminaride korraldamine	6 126	11 100	
Rahvusvaheline koostöö	0	612	
Väikevahendid	787	2 705	
Ettevõtlustuluga seotud kulud	5 406	0	
Muud	1 366	2 105	
Kokku mitmesugused tegevuskulud	28 779	30 085	

Lisa 14 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Palgakulu	175 262	138 999	
Sotsiaalmaksud	58 901	46 742	
Kokku tööjõukulud	234 163	185 741	
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	234 163	184 307	12
Töötajate keskmine arv taandatusena täistööajale	7	6	

Lisa 15 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2023	31.12.2022
Juriidilisest isikust liikmete arv	106	107

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	34 735	19 800

Vabaühenduste Liit juhatus koosneb ühest juhatuse liikmest, juhatuse liikme tagasikutsumisel enne volituse tähtaja lõppu ei pea maksma juhatuse liikmele lahkumishüvitist.

Aruandeperioodil ega võrdlusperioodil juhatuse liikmele soodustusi ei ole antud.

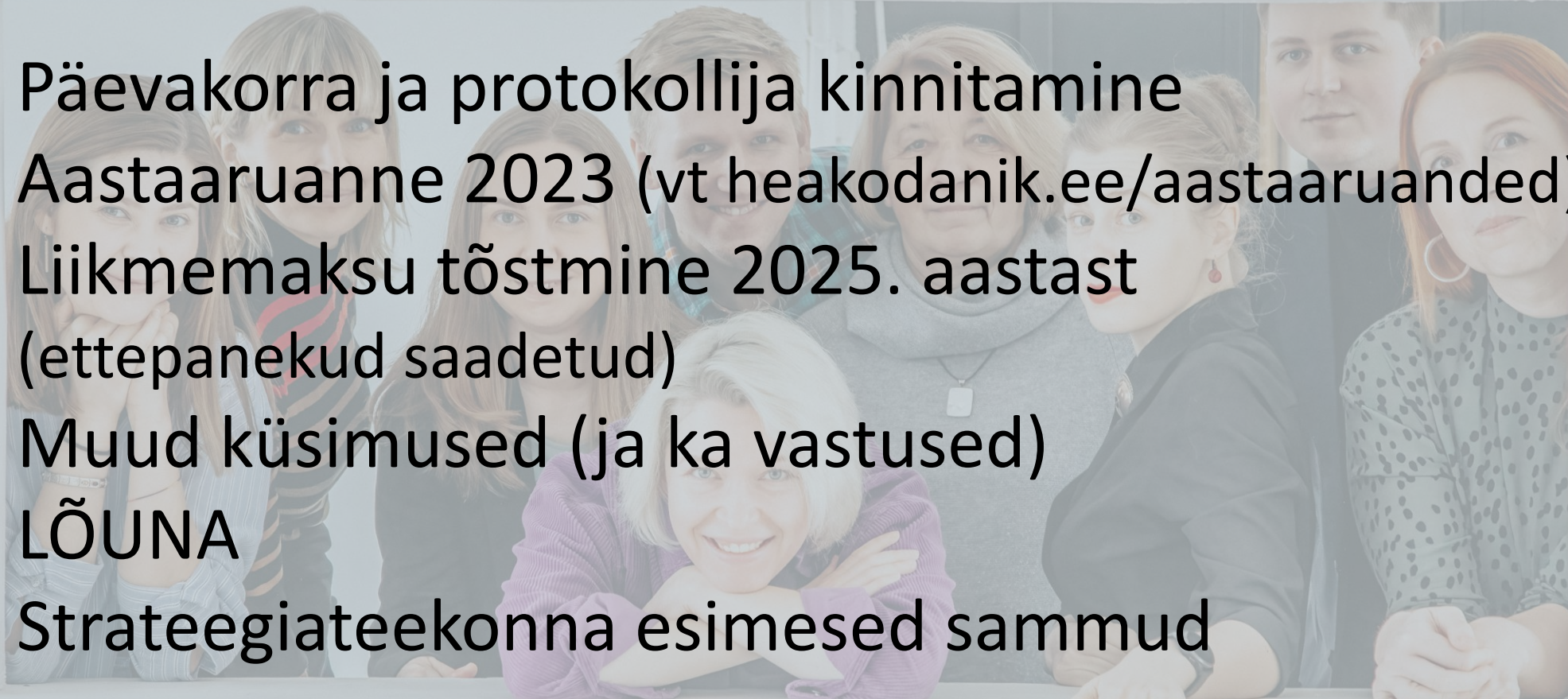
Vabaühenduste Liidu nõukogu on 6 liikmeline. Nõukogule ei ole samuti tasusid arvestatud ega makstud.

Vabaühenduste Liidu üldkoosolek 2024

10. mail Tallinnas

TERE TULEMAST!

-
1. Päevakorra ja protokollija kinnitamine
  2. Aastaaruanne 2023 (vt heakodanik.ee/aastaaruanded)
  3. Liikmemaksu tõstmine 2025. aastast
(ettepanekud saadetud)
  4. Muud küsimused (ja ka vastused)
- LÕUNA
5. Strateegiateekonna esimesed sammud

Vabaühenduste Liidu

missioon on aidata areneda kodanikuaktiivsust toetaval keskkonnal ja tugevdada vabaühenduste suutlikkust selles keskkonnas tulemuslikult tegutseda.

Iga-aastastes tegevuskavades on lähtutud kolmest strateegilisest sihist:

1. Huvikaitse

Vabakond tegutseb usalduslikus partnerluses avaliku võimuga, et edendada avatud valitsemist ja kaitsta avalikke huve. Selle nimel veame eest avatud valitsemise partnerluse (AVP) ümarlauda ja osaleme avatud riigivalitsemise arengukomisjoni (ARVAK) töös, vähendame bürokraatiat läbi ühenduste rahastamise korrastamise ja sellekohase juhendi levitamise, edendame koostöövormina strateegilist partnerlust, jätkame veebiplatvormi mtyraha arendamist, jälgime valdkonnas toimuvat, tellime ja panustame uuringute valmimisse ja tõstame üldist valdkonnaülest teadlikkust läbi Hea Kodaniku kanalite.

2. Võimekus

Vabaühenduste sees ja nende vahel on tihedad sidemed ning hea koostöö, ühendused on hästi juhitud, suutlikud muutuste juhtijad ning oma tegevuses eetilised ja innovatiivsed. Selle jaoks jätkame vabaühenduste juhtide toetamist, võrgustike arendamist, korraldame koolitusi, toome Eestisse kogemusi välispartneritelt nagu CIVICUS, AGNA ja teised, ning suurendame jätkuvalt oma liikmeskonda.

3. Kasvulava

Eestis on üha enam inimesi, kes oskavad, suudavad ja tahavad osaleda nii kogu- kui ka ühiskondlikes asjades. Selle jaoks levitame Hea Kodaniku sõnumeid ka teistes kanalites, arendame koolidele kodanikuühiskonna teemalisi õppematerjale, viime Rahvaülikoolide Liiduga läbi kursust "Demokraatiaharidus – tee kõrgema kodanikuosaluseni" ja tunnustame aasta jooksul silma paistnud tegijaid.

Numbrid 2023. a lõpu seisuga:

liikmeid **106**

vabatahtlikke **11**

töökohti **7+**

tiimiliikmeid **9**

koostöövõrgustikke **5**

HUVIKAITSE: 2023 arvudes

Töörühma jms kohtumistel osalemise arv – 94 korda

Kultuuri- ja spordivaldkonna eraraha kaasamise juhtrühm

Nordic + meeting

EKAK ühiskomisjon

EU asjade komisjon

Turuosaliste nõukoda

KOV teenustasemete nõukoda

UpTIS inimeste valdkonna nõukoda

VÄM ja ESTDEVi partnerite kohtumine

SIM strat. partnerite kohtumine

Kliimaseadus

Korruptsioonivõrgustik

Kodaniku aunimetuse komisjon

AVP tippkohtumise töörühmad

Eesti 2050 ideeseminar

ÜKP seirekomisjon

Siseturvalisuse arengukava juhtkomisjon

ARVAK

EU komisjoni kohtumised Eesti riigiraporti teemal

Euroopa Majandus- ja sotsiaalkomitee mitmekesisuse kokkuleppe nõukoda

HUVIKAITSE: 2023 arvudes

VABA

ÜHENDUSTE

LIIT

Poliitikakujundamise ettepanekud ja kommentaarid - 16

Euroopa- ülesed assotsiatsioonid

EMTAK koodid

Sotsiaalministeeriumi strateegilise partnerluse periood

Ida- Viru inkubatsiooniteenuste programm

Justiistministeeriumi valdkonna poliitikad

Kliimaministeeriumi kliimaseaduse VTK

SIM vabatahtlike tunnustamine

SOM sotsiaal- ja tervisevaldkonna vabaühenduste toetamine

MKM-i haldusala toetuste jagamise tingimuste muutmine

Eesti Ukraina kogukonna toetamine e-teenustega

MTÜ-de ja SA-de andmestik

EU parlamendi raport 2023/2122 vabaühenduste toetamisest EU eelarvest

HUVIKAITSE: teemad

- Rahapesu ja terrorismitõkestamine
- Ühinguõiguse revisjon
- Avatud valitsemise partnerlus ja OGP Summit
- Strateegiline partnerlus
- Kliimaseadus
- Audiitortegevuse seadus
- Kaasamise ja huvikaitse koolitused KOVidele
- Riigikogu valimised ja valimiste valvamine
- Maksuameti elektrooniline fiktsioon
- Annetamise soodustamine

VABA

ÜHENDUSTE

LIIT

HUVIKAITSE: millega pöörduti?

Pöördumisi palju ja seinast seina

Kui peaks selguma, et üldkoosolekud on toimunud, aga lihtsalt mõnede liikmetele, keda praegune juhatus koosolekul näha ei soovi, pole teadet saadetud, et neid tegevusest eemale hoida, mida peaks sellisel juhul tegema? Ma mõtlen juhul, kui juhatusega suhtlemine kuskile ei vii.

Soovin lahkuda MTÜst, mille asutajaks olen. Kas juhatusest lahkumine on täielik lahkumine mtü-st või on asutajaliikme asendamiseks mingi muu protseduur?

Mis te sellest katuserahast jaurate, see on ju kõige läbipaistvam raha üldse!!!

Mind süüdistatakse raha väärkasutamises juhatuse liikmena aga ma ei ole süüdi. Kas aitaksite kaasa mõelda, kas minu tegevusest tõesti võib väärkasutuse leida?

Sotsiaalministeeriumi strateegilise partnerluse raames oodatakse meilt üliinimlike nõudeid, kas oskate nõu anda, mida ette võtta?

Mul on 1 MTÜ olemas, kas tohin teise ka teha?

Kas saan niimoodi MTÜ asutada, et üks isik olen mina eraisikuna ning teine isik on osaühing, mille ainus asutaja olen mina?

Soovin lahkuda MTÜst, tegin enda arust kõik õigesti aga kohus minu avaldust ei rahulda, mida teha?

Juhatus liige on omastanud üle 10 000 euro, kuidas edasi käituda, kas peaks politseisse pöörduma või saab ka muud moodi?

Tahame muuta MTÜ põhikirja ja erinevaid kordasid, millest peaksime alustama?

KOV X soovib viia läbi transpordi reformi selliselt, et puuetega inimeste endiga pole küsimust läbi arutatud.

Kas mittekodanik saab kuuluda erakonda – see on ju ka MTÜ!?

HUVIKAITSEVÕIMEKUSE UURING

VABA

ÜHENDUSTE

LIIT

1. Huvikaitsevõimekusega seotud kitsaskohtade mõistmine
  - USAID indeksit enam Eesti kohta ei mõõdeta
2. Vajaduste paremini adresseerimine
3. Jätkusuutliku võimekuse mõõtmise mudeli väljatöötamine
  - Toetamaks eelmist kahte eesmärki
  - Organisatsioonide **ise õppimise võimalus**

Statistika

n = 29 huvikaitseorganisatsiooni

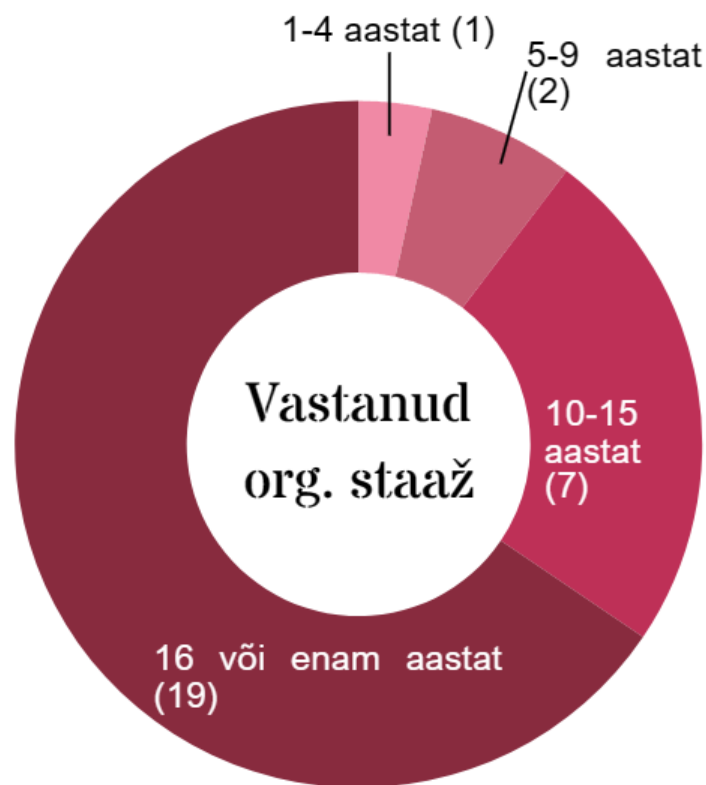
50% VÜL huvikaitseorganisatsioonidest

Lisaks mõned organisatsioonid huvikaitsevõrgustikust.

VABA

ÜHENDUSTE

LIIT

Mudeli baas

Kirjanduse põhjal koosneb huvikaitsevõimekus nendest teguritest:

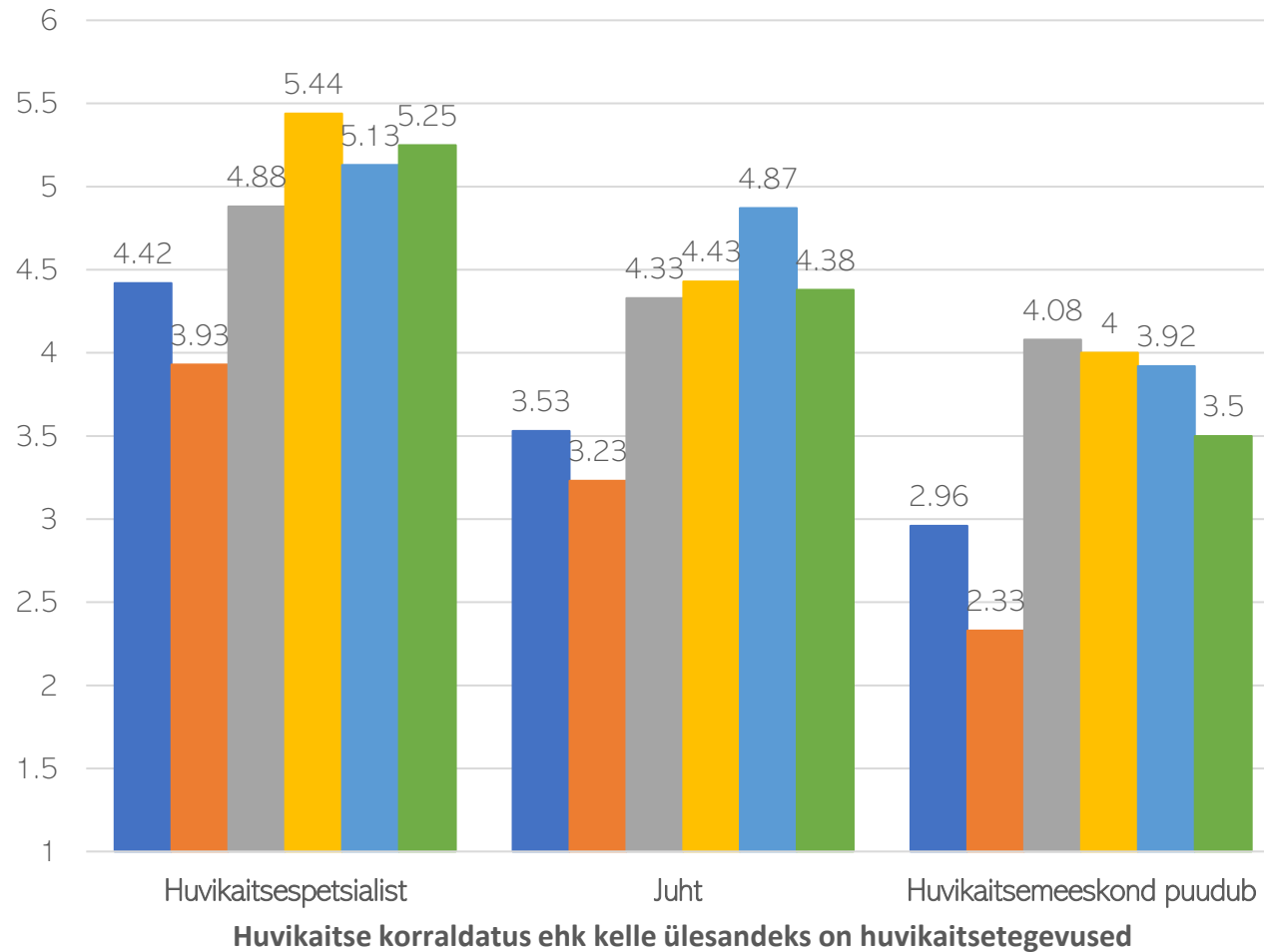
- edukat huvikaitset tagavad **tingimused**
- väljundite hindamine **koos partneritega**
- **kaasamisoskused**
- **koalitsioonide moodustamise** oskused
- **poliitikakujundamise** oskused
- **kommunikatsioonioskused**

Tegurid oma alajaotustega (raportis) moodustavad mudeli baasi.

Üldised hinnangud

Hinnangud skaalal 1-6

VABA
ÜHENDUSTE
LIIT

Järeldused

Raport on **toetav materjal** võimekuse ülesehitamisel

Strateegiliselt huvirühmade huvide esindamine:

Hästi on: kaasamine*, koalitsioonid, kommunikatsioon, poliitikakujund.

Arenguvajadus: eesmärgid, mõõdikud, mõjud, tulemuste hindamine

Professionaalsus partnerluses avaliku sektoriga:

Arenguvajadus: strateegiliselt huvide esindamise tegurid

Huvikaitsevõimekuse arendamine **tasakaalus üldise võimekusega!**

Loe täpsemalt lõppraportist

VABA
ÜHENDUSTE
LIIT

VÕIMEKAS VABAKOND

VABA
ÜHENDUSTE
LIIT

- Heategevus
  - Annetamistalgud
  - Vabatahtlike Värav
- Võrgustikud
  - Huvikaitsevõrgustik
  - Annetuste kogujate võrgustik
  - Vabatahtliku tegevuse võrgustik
  - Avatud valitsemise edendajate võrgustik
  - Kommunikatsioonijuhtide võrgustik
- Aktiivsete Kodanike Fond

Annetamiskultuuri edendamisest

- Annetuste kogujate võrgustik kohtus 6 korral
  - Püsiannetajate kaasamine ja hoidmine
  - Sotsiaalkampaania korraldamine
  - ..
- Annetamistalgud
  - Uuenenud talgute veebileht
  - Talgukaardile jõudis rekordarv sündmusi üle Eesti
  - Kogunes 134 405 eurot annetusi
- Osalesime spordi- ja kultuurivaldkonna erarahastuse kaasamise uuringu juhtrühmas (kultuuriministeerium)

Vabatahtliku tegevuse edendamine

- Vabatahtliku tegevuse võrgustik (+27 liiget)
- Vabatahtlike Värav
- Vabatahtlike Sõbrad
- Koolitused konsultatsioonid
- Valdkondlikud teemad ja töörühmad

Vabatahtlike valdkonna muutused

- Vabatahtlikud.ee kuulutusteportaal jääb
- Vabatahtliku tegevuse võrgustik
vorgustik@vabatahtlikud.ee
- Lauri
lauri@bob.ee

Aktiivsete Kodanike Fond (kasvulava) - tulevikujuhid

VABA
ÜHENDUSTE
LIIT

- Arenguprogrammi tutvustamiseks toimus 2023. aastal kaks teavitussündmust:
Talvekool jaanuaris ja kompetentsimudeli töötuba juunis.
- Projekti käigus koostati vabaühenduse juhi kompetentsimudel
<https://heakodanik.ee/vabauhenduste-voimekus/juhtide-vorgustik/>
- Kokku on kahe lennu käigus arenguprogrammi lõpetanud 23 osalejat.
- Infot nende kohta, kes meie koolituse läbinud, leiad siit:
  - <https://heakodanik.ee/tulevikujuhtide-i-lend/>
  - <https://heakodanik.ee/tulevikujuhtide-ii-lend/>

Aktiivsete Kodanike Fond (võimekuse tõstmine)

VABA
ÜHENDUSTE
LIIT

- 2023. aastal lõppesid taotlusvoorud ning VII vooru toetuse saajate infopäeva korraldasime märtsis ning finantskoolituse aruannete kiiremaks menetlemiseks aprillis.
- Osalesime tegevustoetuse vahearuannete arueludel toetuse saajatega.
- Maikuus korraldasime kaks veebiseminari „Tekstide koostamise ABC“.
- Novembrikuus alustasime juhtide kiirendi ja kahe kogemusgrupiga vabaühenduste juhtidele.

Aktiivsete Kodanike Fond (võimekuse tõstmine)

- Programm lõppeb juunikuus 2024.
- 2024 esimesel poolaastal korraldame erinevaid koolitusi vastavalt juhtide tagasisidest.
- Jaanuaris toimus andmekaitse koolitus, jätkusid juhtide kiirendi ning kogemusgrupid, planeerimisel huvikaitseplaani koolitus maikuus.
- Oleme alustanud vabakonna elujõu hindamiseks metoodika väljatöötamist. Esimene versioon peaks valmima maikuus.
- ACF toetuste mõjuhindamine lõppraport valmib maikuu lõpuks.

KASVULAVA

- Aasta tegijad
- Kogukonnapraktika
- Kommunikatsioon
  - Nädalakirjad
  - Muukeelne kommunikatsioon

VABA

ÜHENDUSTE

LIIT

Kogukonnapraktika

- Vabaühenduste järelkasv
- Koosloome sündmused üle Eesti
- "Mina ja kogukond" valikaine kursus
- Jälgi meie tegemisi

FB <https://www.facebook.com/groups/kogukonnapraktika>

Kommunikatsioon

- Meedia:
  - Kirjutasime 8 artiklit
  - Esinesime raadios ja teles ning meie tegemisi kajastati 31 korral **Annetamistalgute** raames, 9 korda **valimiste valvurite** kampaania jooksul, 9 korda **aasta tegijate** tunnustamise järel, 5 korda teistel teemadel (AVP, katuserahad, annetamise hea tava).
- Lõime kommunikatsioonijuhtide võrgustiku, toimus 7 kohtumist

Kommunikatsioonikanalid

- Uudiskirjad (tellijaid)
  - EST - u 2000; RUS - u 500; ENG - u 150
- Kodulehed (külastajat kuus)
  - heakodanik.ee - 4000-7000;
  - vabatahtlikud.ee – 1500-2500;
  - annetamistalgud.ee - 6400 (nov)
- Facebook (jälgijaid)
  - Hea Kodanik - 4400;
  - Annetamistalgud - 1600;
  - Vabatahtlike Värav - 2800
- Kirjutage meile andra@heakodanik.ee ja darja@heakodanik.ee

Liikmeküsimustik: numbreid

- Vastanud liikmeid: 36 (34% liikmeskonnast)

2021 34,2%

2022 33,3%

Kuidas on liikmed kaasamisega rahul?

2023

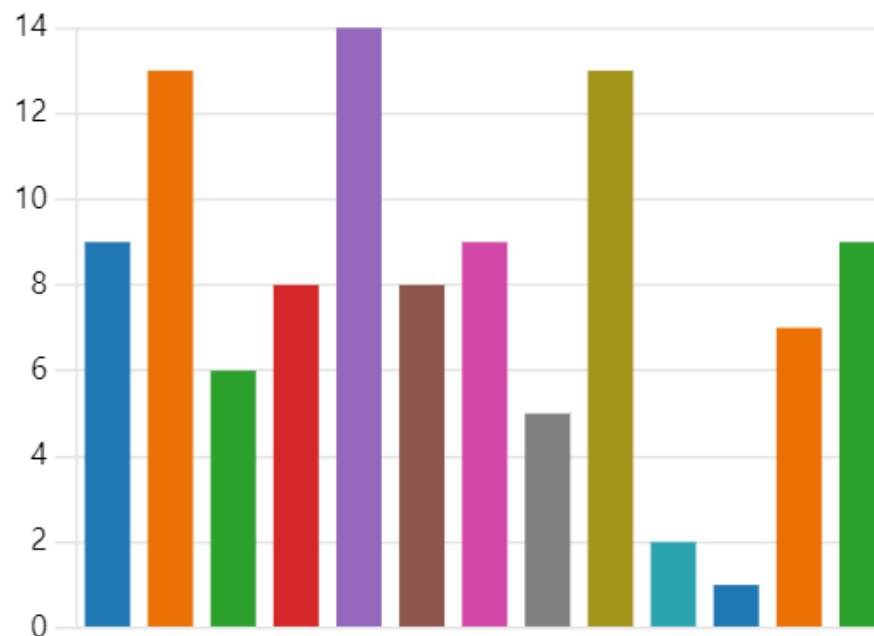
- Täielikult 31%
- Pigem jah 61%
- Ei oska öelda 8%

2022

- Täielikult 25%
- Pigem jah 61%
- Pigem ei 8%
- Ei oska öelda 6%

2023. a olulisimad tegevused

Kodanikuühiskonna Foorum	9
Vabaühenduste juhtide toetami...	13
Hea Kodaniku suvekool	6
Vabaühenduste kommunikatsio...	8
Annetamistalgud	14
Avatud Valitsemise Partnerluse t...	8
Annetuste kogumise hea tava k...	9
Vabatahtlike võrgustiku töö	5
Huvikaitsevõrgustiku töö	13
Vabaühenduste riikliku rahastus...	2
Vabatahtlike Värava haldamine	1
Kogukonnapraktika	7
Iganädalane kodanikuühiskonna...	9

Kui oluliseks pead Liidu eri rolle ühiskonnas?

- Kodanikuühiskonna huvide eest seismine suhetes valitsusega kergelt langenud
- Vabaühenduste võimekuse tõstmine jäänud samaks
- Kodanikuaktiivsuse tõstmine ja osalema julgustamine tõusnud
- Kodanikuühiskonna alase info jagamine märgatavalt tõusnud
- Heategevuse edendamine märgatavalt langenud

Kas meie liikmed on meie tegevusest on kasu saanud?

- Jah, kindlasti 47%
- Pigem jah 47%
- Pigem ei 3%
- Ei ole üldse 0
- Ei oska öelda 3%

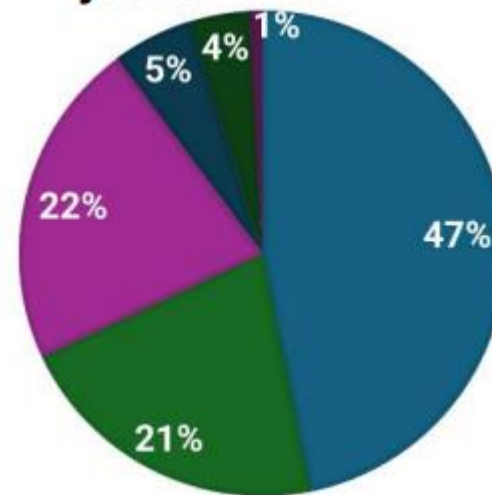
Inimesed

- Tiim oli aasta lõpuks selline
→ → → → → → → → →

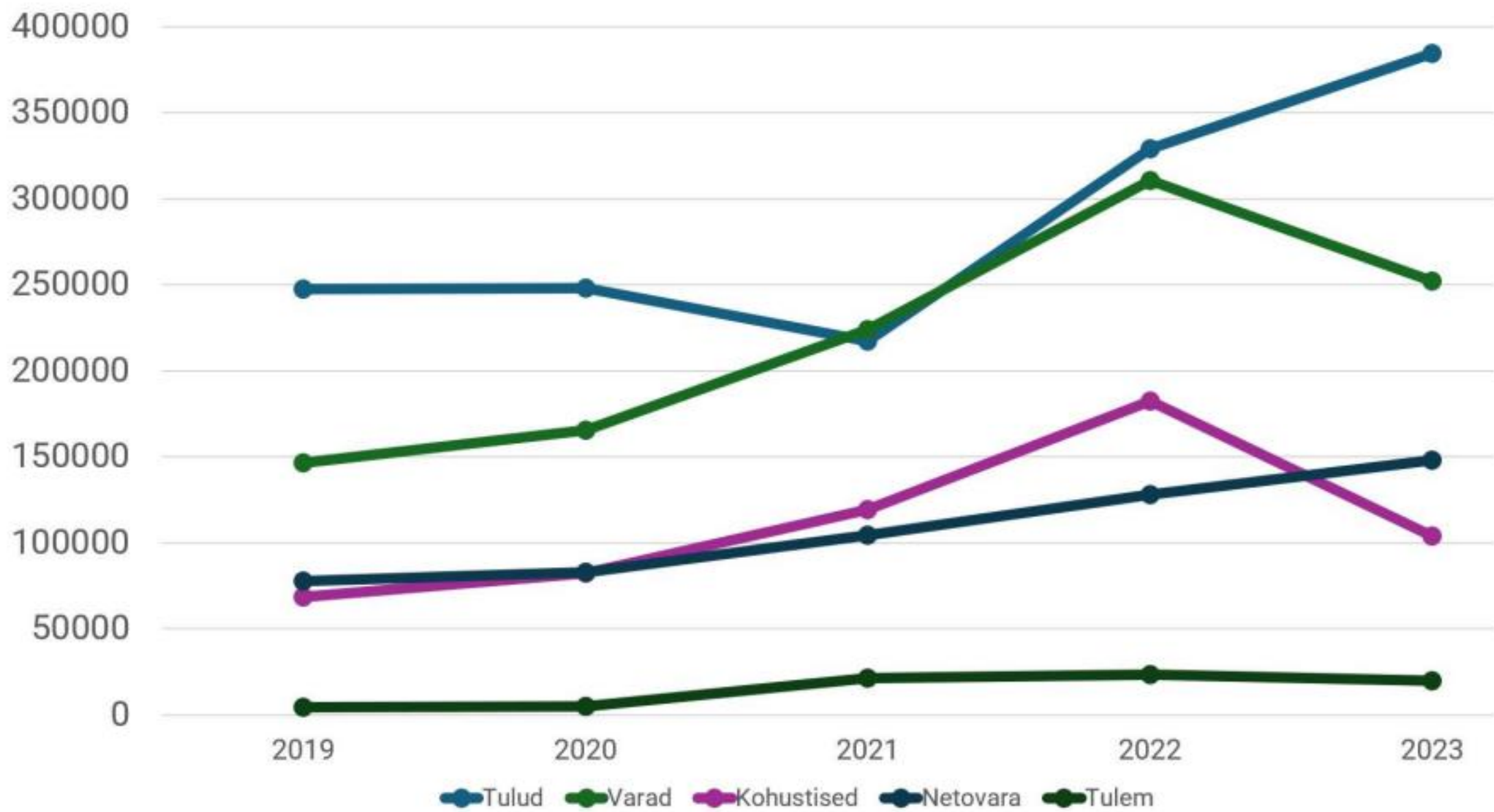

Finantsaruanne

- Rahaliselt oli nii hea aasta, et 2024. aasta ehmatas end kangeks
- Peamised toetajad: SiM (TT), AEF (ACF), RTK (tehniline tugi)
- 2021-24 oleme SiMi strateegiline partner

	Summa (€)
Siseministeerium	161 020
Avatud Eesti Fond	72 694
Riigi Tugiteenuste Keskus	75 000
Briti Nõukogu	18 338
Erasmus	13 800
HIGGS for ECSTALE	2 796
KOKKU	343 648

Nõukogu

Nõukogus 6 liiget
(olla võib kuni 7),
tänavu ei lõpe kellegi ametiaeg.

VABA
ÜHENDUSTE
LIIT

Reelika Alunurm, esimees, Domus Dorpatensis

Annika Arras, Miltton New Nordics (Mondo)

Maria Derlõš, Linnalabor

Andreas Kaju, META Advisory partner (Eesti Väitlusselts)

Pirkko Valge, Heateo Sihtasutus

Kadi Viik, MTÜ Oma Tuba

Arutelu

- Mineviku ja tuleviku kohta küsimusi-kommentaare?
- Aruande kinnitamise hääletus
(andke sobival viisil märku, kes vastu/erapooletu →
ülejäänud poolt)
- Miski veel südamel?

ETTEPANEK LIIKMEMAKSUDE TÕSTMISEKS 2025. AASTAST

Tänaused liikmemaksumäärad kehtivad 2012. a üldkoosoleku järel. (Enne seda muudeti viimati 2006. a.) Aastas kogume u. 11 000 eurot liikmemaksu. (2006. a kogusime nt 6000 eurot)

Ettepanekuid liikmemaksumäärade tõstmise arutelu jaoks esitasime kaks tükki:

- (a) Sissetulekutasemed jäävad muutmata, lisame juurde ühe taseme. Määrad tõusevad kõigil tasemetel THI põhjal tehtud kalkulatsioonide järgi.
- (b) Määrad samad, mis ettepanekus (a), aga kalkuleerime ümber ka kõik sissetulekutasemed.

ETTEPANEK LIIKME TÕSTMISEKS 20

A

Tänased liikmemaksumäärad.

Sissetulek mullu	Soovituslik liikmemaks tänavu
Kuni 3000 eurot	36,50 eurot
Kuni 30 000 eurot	70 eurot
Kuni 65 000 eurot	100 eurot
Üle 65 000 euro	150 eurot

Täna: ühekordne sisseastumistasu
35 eurot

Edaspidi: 55 eurot

B

Liikme sissetulek mullu	Soovituslik liikmemaks edaspidi
Kuni 3000 eurot	60 eurot
Kuni 30 000 eurot	110 eurot
Kuni 65 000 eurot	160 eurot
Kuni 150 000 eurot (täna 'üle 65 000 euro')	240 eurot
Üle 150 000 euro	300 eurot

Liikme sissetulek mullu	Soovituslik liikmemaks edaspidi
Kuni 5000 eurot	60 eurot
Kuni 50 000 eurot	110 eurot
Kuni 100 000 eurot	160 eurot
Kuni 235 000 eurot	240 eurot
Üle 235 000 euro	300 eurot

VABA

ÜHENDUSTE

LIIT

HÄÄLETAMISELE LÄHEB

VABA
ÜHENDUSTE
LIIT

Liikme sissetulek mullu	Soovituslik liikmemaks edaspidi
Kuni 5000 eurot	al 60 eurot
Kuni 25 000 eurot	al 110 eurot
Kuni 100 000 eurot	al 160 eurot
Kuni 235 000 eurot	al 240 eurot
Üle 235 000 euro	al 300 eurot

Ettepaneku poolt: ülejäänud poolt

Ettepaneku vastu: 2

Erapooletuid: 1

MUUD KÜSIMUSED?

...

VABA

ÜHENDUSTE

LIIT

Aitäh!

Näeme liidu strateegiapäevakul pärast lõunat

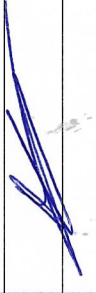
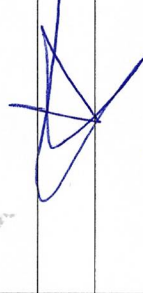
VABAÜHENDUSTE LIIDU ÜLDKOOSOLEKU REGISTREERIMISLEHT

TALLINNAS 10. mail 2024 Sokos Hotel Viru konverentsikeskus

Nr	Organisatsioon	Volitatu	Esindaja	Allkiri
1.	Arengukoostöö Ümarlaud		Mart Valner	
2.	Arvamusfestival	Petrik Saks		
3.	Avatud Eesti Fond SA		Jete Aljasmäe	
4.	Balti Haridus- ja Kultuuriühing			
5.	Balti Uuringute Instituut		Maarja Olesk	
6.	Balti Uuringute Instituut		Mele Pesti	
7.	BPW Estonia			-
8.	Citizen OS SA		Margo Loor	-
9.	DD Sihtasutus		Reelika Alunurm	
10.	Dharma SA			-
11.	Eesti Arstiteadusüliõpilaste Selts		Kristiina Tideman	

Frida Buit Noor FLOL

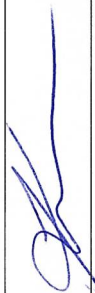
12.	Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus				
13.	Eesti Ehitusteabe Fond				
14.	Eesti Haridusfoorum			ERIN EHIN	
15.	Eesti Haridustöötajate Liit			Reemo Voltri	
16.	Eesti Harrastusteatri Liit				
17.	Eesti Ingerisoomlaste Liit			Herta Preema	
18.	Eesti Inimõiguste Keskus SA				
19.	Eesti Juristide Liit			Rait Sannik	
20.	Eesti Kommunikatsioonijuhitide Liit			Victoria Muth	
21.	Eesti Lasterikaste Perele Liit				
22.	Eesti Leader Liit				
23.	Eesti LGBT Ühing				
24.	Eesti Lihasehaigete Selts			Jüri Lehtmets	
25.	Eesti Liikumispuudega Inimeste Liit (ELIL)			Maikel Mõttus	
26.	Eesti Loomakaitse Selts				
27.	Eesti Lugemistühing				
28.	Eesti Mitmekultuuriline Assotsiatsioon				

29.	Eesti Muinsuskaitse Selts				
30.	Eesti Muusikakultuuri Jäädvustamise Fond		Jüri Trei		
31.	Eesti Naiste Koostöökett				
32.	Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskus		Riin Ehin		<i>topeelt!</i>
33.	Eesti NATO Ühing	MTÜ Mondo			
34.	Eesti Noorsootöötajate Kogu		Kristina Masen		
35.	Eesti Noorte Naiste ja Noorte Meeste Kristlike Ühingute Liit		Ene Roos		
36.	Eesti Noorteühenduste Liit		Kaarel Taimla		
37.	Eesti Omanike Keskkliit				
38.	Eesti Õpilasesinduste Liit		Ats Mattias Tamm		
39.	Eesti Pagulasabi				
40.	Eesti Piibliselts		Jaan Bärenson		
41.	Eesti Psoriaasiliit				
42.	Eesti Rahva Muuseumi Sõprade Selts				
43.	Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts				
44.	Eesti Rahvuskultuuri Fond				

45.	Eesti Reumaliit				
46.	Eesti Roheline Liikumine				
47.	Eesti Sclerosis Multiplexi Ühingute Liit				
48.	Eesti Seksuaaltervise Liit				
49.	Eesti Skautide Ühing				
50.	Eesti SV Tugigrupid		Rita Holm		
51.	Eesti Tervisedenduse Ühing				
52.	Eesti Üliõpilaskondade Liit	Eesti Õpilasesinduste Liit			
53.	Eesti Vabaharidusliit		Maryst Duvine		
54.	Eesti Vaimse Tervise ja Heaolu Koalitsioon		Ott Oja		
55.	Eesti Vaimupuudega Inimeste Tugiliit				
56.	Eesti Väitlusselts				
57.	Eesti Vegan Selts				
58.	Eesti-Hollandi Heategevusfond SA				
59.	Eestimaa Looduse Fond SA		Tarmo Tüür		
60.	Efektiivne Altruism Eesti		Triin Teesalu		
61.	Efektiivne Altruism Eesti		Keidi Roosimäe		

62.	Eluliin					
63.	ENUT				Riin Ehin	
64.	E-riigi Akadeemia (eGA)		U. M. M. M.		Kristina Mänd	
65.	Eriline Maailm					
66.	ETNA Eestimaal				Riin Ehin	
67.	Fenno-Ugria Asutus				Jaak Prozes	
68.	Heateo Sihtasutus			Reelika Alunurm		
69.	Hooandja					
70.	Inimõiguste Instituut					
71.	Junior Achievement Eesti SA				Kersti-Loor Epp-Vadja	
72.	Keskonnaõiguse Keskus SA				Tarmo Treimann	
73.	Kiusamisvaba Kool SA				Klelia Peterson	
74.	Korruptsioonivaba Eesti				Miriam Tõnismägi	topekt
75.	Lastekaitse Liit					
76.	Linnalabor MTÜ				Marja Duvõk	
77.	Maarja Küla SA					
78.	Mittetulundusühing Eesti Vabaharidusliit				Margit Düüna	
79.	MTÜ Aarete Laegas				Kadri Britt Põldre	
80.	MTÜ Eesti Naabrivalve				Marek Väljari	

topekt

81.	MTÜ Eesti SV Tugigrupid		Rita Holm	
82.	MTÜ Eesti Vähiliit		Liis Sannik	
83.	MTÜ Hooandja		Tuulike Mänd	-
84.	MTÜ Korruptsioonivaba Eesti	Miriam Tõnismägi	Miriam Tõnismägi	
85.	MTÜ Loomus		Anu Tensing	
86.	MTÜ Loomus		Farištamo Eller	
87.	MTÜ Mondo		Maria Sakarias	
88.	MTÜ Mondo		Maarja Uulits	
89.	MTÜ Tagasi Kooli		Elisabeth Purga	-
90.	MTÜ Tallinna Puuetega Inimeste Koda		Külli Urb	
91.	MTÜ Tallinna Puuetega Inimeste Koda		Viktor Kurušev	
92.	MTÜ Vanem Vend, Vanem Õde		Maari Ernits	
93.	Naerata Ometi MTÜ			
94.	Nähtamatud Loomad			
95.	Naiste Tugi- ja Teabekeskus			
96.	Noored Kooli SA	Ott Oja		
97.	OLE ROHKEM. (Üliõpilaskonna SA)		Petrik Saks	

98.	OLE ROHKEM. (Üliõpilaskonna SA)		Sheryl Tärkla	
99.	Oma Tuba			
100	Päästeliit		Piia Kallas	
101	Pärnu Vabahariduskeskus SA			
102	Peaasjad			
103	Pesaleidja MTÜ		Oliver Vainola	
104	Pesaleidja MTÜ		Marlene Neiland	
105	SA Junior Achievement Eesti		Epp Vodja	
106	SOS Lasteküla Eesti Ühing			
107	Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustik		Kätlyn Jämsä	
108	Tallinna Lastehaigla Toetusfond			
109	Tartu Eluasemefond			
110	Tartu Kultuurkapital			
111	MTÜ WIKIMEDIA EESTI		ROBERT TREUFELDT	
112	Yeu Eesti MTÜ		KADRI EENSALU	
113	MTÜ VENUJ		REET VORA	
114	MTÜ VENUJ		AIME MAKKE	
115	TESA		ALARI	